

Lars Borgström: Sluttidens ekumenism och biblisk ekumenik

Kommentar av Roland Gustafsson

Lars Borgström – tack för ditt föredrag / din uppsats! Jag blev tillfrågad att ge respons – tack för förtroendet! Jag gör det inte p.g.a. att jag är ”fackman” i ämnet, utan jag bejakade uppdraget för att jag under årens lopp i någon mån slitit en del med dessa frågor. Låt mig ge några synpunkter, så får Ni andra komplettera och justera ...

Jag känner ju inte i detalj till bakgrunden för programuppläggningsen på denna konferens, men förstår att aktuella teologiska frågeställningar skall hanteras och övervägas. Det här givna ämnet är mycket relevant och aktuellt – tack för att det inkluderats i programmet!

Disposition

Inledningsvis några synpunkter på uppsatsens *disposition*:

- Lars har valt att som introduktion ta fram några aktuella tendenser / frågeställningar inom kristenheten: den romersk-katolska kyrkan + Ulf Ekman + Peter Halldorf (sid 1). En på många sätt engagerande och träffande retorik.
- Det dröjer ett bra tag innan läsaren får ta del av definitionerna av titeln och begreppen *ekumenism* och *ekumenik* (sid 2).
- Sedan följer närmare tre sidor med redogörelser för läget inom *den romersk-katolska kyrkan*.
- Därefter en biblisk utläggning om *Antikrist*.
- Sedan närmare två sidor om *Ekumenismens fara* och c:a en sida om *Ekumenikens natur, välsignelse och utmaning*.
- Sidorna 8-9 borde ha fått en egen överskrift, t.ex.: *Väckelserörelser och kyrkotraditioner i Sverige – en analys*.
- Jag dristar mig till att även nämna moment som jag saknar: 1) *En analys av de senaste decenniernas ekumeniska arbete i Sverige / Norden* (t.ex. bekännelsekyrkors / församlingars med- och motgångar), och 2) *En sammanfattning*.

Kunde ämnet disponeras annorlunda? Ja, jag tror det! Våra bekännelseskriterier har i många fall en retorik som präglas av: 1) *Vi tror och bekänner ...*, och 2) *Vi fördömer, tar avstånd ifrån ...* (jfr Augustana). En sådan ordningsföljd förefaller vara den mest skriftenliga. Aposteln Paulus talar om församlingsledarens egenskaper, och skriver: ... *Han skall hålla sig till lärans tillförlitliga ord, så att han genom en sund undervisning kan uppmuntra andra och vederlägga motståndarna* (Tit. 1:9). Först uppbyggelse och sedan polemik / apologetik! Sagt med en lite populär, kanske vårdslös formulering: *Först fakta på bordet och sedan pajkastning!*
Så långt lite om dispositionen.

Innehåll

Beträffande innehållet är jag tacksam till Lars observans och klarsynthet, både med avseende på den romersk-katolska kyrkans fortsatta avfall och diverse svärmiska tendenser inom kristenheten (t.ex. Ulf Ekman, Peter Halldorf och OAS-rörelsen). Det märkliga, och absurda, är att två diken – *Rom* och *svärmeri* – nu förefaller att finna varandra, att dessa ”diken” tillsammans går vidare på en gemensam väg. – Kommer man att lyckas? Tydlighet i tro och lära får vika för en osund pneumatologi.

Lars skriver (sid 2): *Det är inte läran eller sanningen som förenar dem utan upplevelsen – de känner det som att de är ett i Anden genom de karismatiska gudstjänsterna ...* Det hänvisas till ett postmodert fenomen: *Man har gett upp tanken på en objektiv sanning, i alla fall en för oss åtkomlig sådan som man kan enas kring, och så förenas man istället genom upplevelsen, känslan* (sid 2). Det

är mitt i prick, samma analys och reflektion som jag gjort under de senaste åren.

Redogörelsen för den romersk-katolska kyrkans utveckling är värdefull, med fokus på *Maria-kulten* och *religionsteologin*. Båda är ju antikristliga – Kristus får konkurrens! Om Lars hade skrivit sin uppsats en vecka senare, hade säkert den nu aktuella frågeställningen om *prästers celibat* också kommit i fokus. Något som våra bekännelseskriterier klart uttalar sig om, t.ex. i Augsburgska bekännelsens apologi, artikel 23: [Om prästernas äktenskap](#), med följande konklusion:

Härmed hava vi framställt skälen till att vi icke med gott samvete kunna samtycka med våra motståndare, då de försvara den påvliga lagen om ständigt celibat, ty den strider mot både gudomlig och naturlig rätt och avviker från kyrkomötenas beslut, vidare är den skrymtaktig och fördärvlig och slutligen är hela saken hyckleri utan allvar. Ty icke för den kristna trons skull, utan för sin egen makts skull bjuda de denna lags efterlevnad, och härvid använda de på ett gudlöst sätt religionen som täckmantel. Och förvisso kan ingen rättskaffens människa invända något mot dessa orubbliga skäl. Evangeliet tillåter dem, som behöva det, att ingå äktenskap. Och det tvingar icke till äktenskap dem, som vilja vara återhållsamma, blott de verkligen äro det. Vi mena, att denna frihet även bör givas prästerna, och vi vilja varken med våld tvinga någon till celibat eller upplösa ingångna äktenskap.

Beträffande *Antikrist*: Under den gångna veckan har Ulf Ekman i sin blogg skrivit under rubriken *Om jag har ändrat mig ...* (som bl.a. uppmärksammats av tidningen *DAGEN*). Ekman redogör för ”sin resa”, att han gått från viss trångsynthet till en större ekumenisk öppenhet. Han skriver bl.a.: *Detta innebär att jag naturligtvis inte tror att påven är Antikrist eller att den katolska kyrkan är den stora skökan. Det är faktiskt inte bibliskt och inte sant. Det är tendentiösa tolkningar av bibelställen som speciellt vi frikyrkliga matats med i årtal. Antikrist har inte dykt upp än. Antikrister har funnits i många olika sammanhang och andligt skököväsande behöver man inte åka till Rom för att hitta. Man behöver inte ens lämna Sverige.*

Under den gångna veckan har jag noterat en artikel i tidskriften *Kristen Enhet* (nr 1 / 2010) av Anders Piltz, en framträdande representant för den romersk-katolska kyrkan i Sverige. Rubriken för artikeln, skriven i påsktid, är *Till Förbundet för Kristen Enhet (FKE)*.

Precis som Lars Borgström gjort har Piltz noterat att ett par framstående frikyrkliga ledare, Halldorf och Ekman, allt mer öppnat sig för kyrkans historia, inklusive influenser från den romersk-katolska kyrkan. Piltz är förvissad om att dessa frikyrkliga rörelser måste integreras i den romersk-katolska kyrkan kring Petrus, med trons oavkortade fullhet (sid 12). I slutet av artikeln (sid 14) manar Piltz till uppbrott och adressen förefaller vara främst riktad till dem som tillhör Svenska kyrkans tradition (Piltz har i artikeln med rätta påpekat hur Svenska kyrkan misslyckts att bevara och vidareföra sitt andliga arv):

Tiden är nu kommen att samla i stället för att förskingra. Kristendomen genomlever en allvarlig kris. Dess bristande enhet och genomslagskraft botas förvisso inte genom nya samfundsbildningar och grupperingar, som bara ökar förvirringen, när vi har viktigare saker att uträtta. De centrifugala krafterna måste balanseras av en kraftig rörelse tillbaka mot centrum, in mot den katolska enheten.

Åter till Borgströms artikel:

Avsnittet om *Ekumenikens natur, välsignelse och utmaning* utgör en viktig del i uppsatsen. Jag antydde i samband med dispositions-frågan att detta avsnitt med fördel redan i inledning kunde utgjort grunden, fundamentet ... *lärans tillförlitliga ord ... en sund undervisning*. Här kunde gärna ytterligare bibliskt material anföras, t.ex. aposteln undervisning i Ef. 4:

Vinnlägg er om att bevara Andens enhet genom fridens band: en kropp och en Ande, liksom ni också blev kallade till att leva i ett och samma hopp, det som tillhör er kallelse – en Herre, en tro, ett dop, en Gud, som är allas Fader, han som är över alla, genom alla och i alla.

Lars – Du ger i någon mån antydningar om lyckade respektive misslyckade ekumeniska strävanden (något jag hade önskat ett eget, mer utförligt avsnitt om): *Vi måste göra allt vad vi kan för att undvika inbördes isolering ... Tänk om Herren Gud om några år skulle ge oss en enad, nordisk bibeltrogen kyrka ...* (sid 7). ... *Låt oss alla allvarligt arbeta och be för ett nytt konkordieunder!* (sid 9). Verkar som att du brottas – mellan hopp och förtvivlan?!

Mot slutet, på sidorna 8-9, tas några organisatoriska sammanhang upp till värdering: Missionsprovinsen, EFS och ELM-BV.

Jag väntar med att kommentera det Du sagt om Missionsprovinsen – ges anledning att belysa det senare i programmet (i kväll).

Beträffande EFS och ELM- BV – jag är glad och tacksam för att Du deltog på symposiet i Uppsala i april (sid 8). Jag befarar, precis som Du, att åtskilligt talar för ett närmande mellan de båda organisationerna. Det är redan en verklighet på lokalplanet på flera platser. Antagligen är det svårt för riksstyrelsen att stå emot viljeyttringarna från gräsrotterna.

Lars – Du nämner också något kortfattat om Axel B. Svenssons ledarskap och förhållandet till Svenska kyrkan. Jag vet och förstår att det är nog så komplicerat att i korta ordalag beskriva denne ledares position i denna fråga. Mikkel Vigilius behöver i boken *Kirke i Kirken* inte mindre än nio sidor (130-139) för att redogöra för Axel B. Svenssons något vingliga ”ecklesiologiska resa”!

Skriften säger att vi förstår ”endels”, något som också erfarenheten visar. Ingen av oss kommer – när historia skall skrivas – att ha en helt komplett, entydig rak livsväg att framvisa. Alla gör vi, mer eller mindre, våra ”teologiska resor”. Det viktiga för oss var och en: att befinna sig på *Vägen*, visa andra till Honom som är *vägen, sanningen och livet*. Och vara bland dem som övervinner – för Lammets skull!

Slutligen något om attityder / sinnelag – i samband med frågor som berör *sund och osund ekumenik* (vi är involverade i dessa sammanhang som individer / människor). Jag tänker på hur aposteln Paulus i Gal. hanterar både problematik och människor:

- En kristallklar och tydlig bekännelse – *ja* till evangelium. Och ett *nej* – *anathema* över den falska läran.
- Aposteln sinnelag gentemot de galatiska kristna: de kallas visserligen dåraktiga, men samtidigt märker vi apostelns sorg, tårar över det som har gått fel: *Mina barn, som jag nu än en gång med smärta föder, tills Kristus har tagit gestalt i er.*

Vi är kallade att vara sanningen trogna i kärlek (Gal. 5:6 b)!

Judas brev uppmuntrar till kamp för den tro som en gång för alla överlämnats åt de heliga (3). Kapitlets slut är synnerligen dramatiskt / dynamiskt – i väntan på Kristi återkomst. En märklig kombination av *distans* och *närhet* (17–23):

Men ni, mina älskade, kom ihåg vad som är förutsagt av vår Herre Jesu Kristi apostlar. De sade till er: "I den sista tiden skall det finnas människor som hånar och följer sina egna gudlösa begär." Det är dessa som vållar splittring, de som är oandliga och som inte har Guds Ande. Men ni, mina älskade, skall uppbygga varandra på er allra heligaste tro. Be i den helige Ande. Håll er kvar i Guds kärlek, medan ni väntar på att vår Herre Jesus Kristus i sin barmhärtighet skall ge er evigt liv. Sådana som tvivlar skall ni vara barmhärtiga mot och frälsa genom att rycka dem ur elden. Mot andra skall ni också vara barmhärtiga, dock med fruktan, så att ni till och med avskyr deras livklädnad som är nersmutsad av köttet.